

คำนำ

คู่มือแนวทางการฟื้นฟูและอนุรักษ์บ่อน้ำบาดาล เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาการอนุรักษ์ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำบาดาล เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 90 พรรษา 12 สิงหาคม 2565 ซึ่งคู่มือแนวทางการฟื้นฟูและอนุรักษ์บ่อน้ำบาดาลได้มีการรวบรวม แนวทางและวิธีการสำหรับการฟื้นฟู ดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาล รวมไปถึงแนวทางการป้องกันการปนเปื้อนของบ่อน้ำบาดาล เพื่อให้การใช้งาน บ่อน้ำบาดาลมีความยั่งยืนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

โดยคณะผู้จัดทำโครงการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสรุปโครงการเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ และแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ปฏิบัติงานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นข้อมูล ให้กับผู้ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาน้ำบ่อน้ำบาดาลหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
1. ประวัติและความเป็นมา/วัตถุประสงค์	1
2. พื้นที่การดำเนินงาน	2
2.1 วิธีการคัดเลือกพื้นที่	3
3. ตัวชี้วัด	4
3.1 ผลผลิต	4
3.2 ผลลัพธ์	4
3.3 ผลสัมฤทธิ์	4
4. ประโยชน์ที่ได้รับ	5
5. แนวทางการอนุรักษ์และการฟื้นฟูบ่อน้ำบาดาล	6
5.1 ขั้นตอนการเป่า – ล้าง บ่อน้ำบาดาล	7
5.2 การวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล	8
5.3 การดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาล	10
5.3.1 การป้องกันการปนเปื้อนบ่อน้ำบาดาล	10
5.3.2 ท่อกรูร้าวหรือแตก	10
5.3.3 การพัฒนาบ่อน้ำบาดาล	11
ข้อมูลการติดต่อ – สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม	

1) ประวัติและความเป็นมา/วัตถุประสงค์

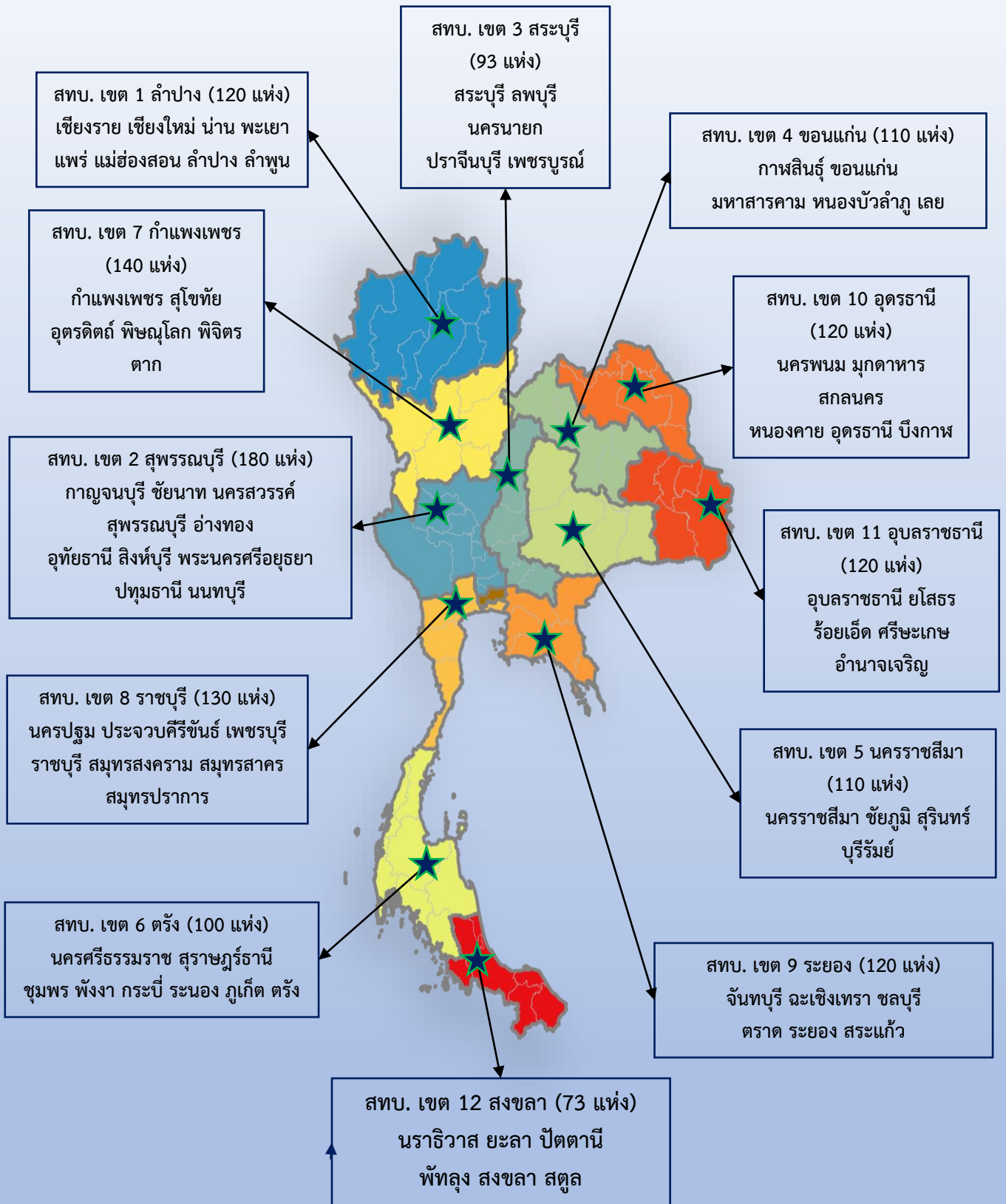
จากสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งและพิบัติภัยในปัจจุบัน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คาดการณ์ว่าปริมาณฝนที่จะตกจะต่ำกว่าปกติร้อยละ 50 ในขณะที่ปริมาณน้ำจากแหล่งน้ำขนาดใหญ่มีแนวโน้มที่จะลดลง อยู่ในเกณฑ์เฝ้าระวังน้ำน้อย แต่ปริมาณความต้องการการใช้น้ำของประชาชนเพิ่มมากกว่าในอดีต จากข้อมูลสถานการณ์การใช้น้ำและผลกระทบรุนแรงกว่าปี พ.ศ. 2558 จึงต้องรักษาไว้ให้สามารถใช้อย่างเพียงพอสำหรับ 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ เพื่อการอุปโภคบริโภค รักษาระบบนิเวศ และผลักดันน้ำเค็ม เพื่อวางแผนการจัดสรรน้ำให้เพียงพอในทุกกิจกรรม รวมถึงเป็นพื้นที่เฝ้าระวังการขาดแคลนน้ำ ทำให้มีความเสี่ยงที่จะประสบปัญหาวิกฤติภัยแล้งอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหน้าที่และรับผิดชอบในการจัดหาแหล่งน้ำใช้สำหรับการอุปโภคบริโภคต้องดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการใช้น้ำของประชาชนในพื้นที่ประสบภัยแล้ง โดยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ในช่วงฤดูแล้ง จะช่วยลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งหรือพิบัติภัย จึงต้องดำเนินการซ่อมแซมและปรับปรุงบ่อน้ำบาดาลของทางราชการที่ใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ที่มีอายุการใช้งานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป เพื่อให้ประชาชนและเกษตรกรทั่วประเทศ ได้มีน้ำกินน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเกษตรกรมีผลผลิตตลอดปี ช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้น

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้จัดสรรงบประมาณโครงการศึกษาการอนุรักษ์และเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำบาดาล เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 90 พรรษา 12 สิงหาคม 2565 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 90 พรรษา 12 สิงหาคม 2565
2. เพื่อศึกษาการอนุรักษ์บ่อน้ำบาดาลให้มีสภาพพร้อมใช้งาน สามารถเพิ่มอายุการใช้งานระบบน้ำบาดาลให้สามารถแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคของประชาชน
3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำบาดาลของทางราชการที่ใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ

2) พื้นที่การดำเนินงาน

จำนวน 1,416 แห่งทั่วประเทศ

2.1 วิธีการคัดเลือกพื้นที่

สำรวจการอนุรักษ์และเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำบาดาลของสำนักพัฒนาน้ำบาดาล จำนวน 1,416 แห่ง โดยมีเงื่อนไขในการพิจารณา ดังนี้

- อายุการใช้งานบ่อน้ำบาดาลต้องไม่น้อยกว่า 5 ปี
- เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ยังไม่เคยได้รับงบประมาณในการเป่าล้างบ่อน้ำบาดาลในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา
- เป็นบ่อน้ำบาดาลของทางราชการที่ใช้เพื่อประโยชน์ของสาธารณะ
- ต้องเป็นบ่อน้ำบาดาลที่ใช้สำหรับการอุปโภคบริโภคเท่านั้น
- ต้องเป็นบ่อน้ำบาดาลที่มีตั้งแต่ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 4 นิ้ว ขึ้นไป

3. ตัวชี้วัด

3.1 ผลผลิต (Outputs)

เชิงปริมาณ

- 1) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 90 พรรษา 12 สิงหาคม 2565 ประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน 1,416 แห่ง
- 2) อนุรักษ์บ่อน้ำบาดาลให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างยั่งยืน จำนวน 1,416 บ่อ
- 3) ระบบน้ำบาดาลสำหรับการอุปโภคบริโภคเดิมได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพ และสามารถให้บริการน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคกับประชาชน จำนวน 1,416 แห่ง

เชิงคุณภาพ

- 1) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 90 พรรษา 12 สิงหาคม 2565 ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จำนวน 141,600 ครัวเรือน
- 2) แนวทางการฟื้นฟูและอนุรักษ์บ่อน้ำบาดาล สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคของประชาชน จำนวน 141,600 ครัวเรือน
- 3) ระบบน้ำบาดาลที่มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำที่ได้มาตรฐานเหมาะสำหรับการอุปโภคบริโภค สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน จำนวน 141,600 ครัวเรือน

3.2 ผลลัพธ์ (Outcomes)

- 1) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 90 พรรษา 12 สิงหาคม 2565 ประชาชนได้รับประโยชน์ ได้น้ำบาดาลที่มีคุณภาพและแก้ปัญหการขาดแคลนน้ำของประชาชน
- 2) กรมทรัพยากรน้ำบาดาลสามารถอนุรักษ์บ่อน้ำบาดาลให้อยู่ในสภาพดีและใช้งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ จำนวน 1,416 บ่อ
- 3) กรมทรัพยากรน้ำบาดาลสามารถรักษาชั้นน้ำบาดาล ให้สามารถคงศักยภาพ และคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 1,416 แห่ง
- 4) ประชาชนมีน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จำนวน 141,600 ครัวเรือน

3.3 ผลสัมฤทธิ์ (Results)

โครงการศึกษาการอนุรักษ์และเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำบาดาล เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 90 พรรษา 12 สิงหาคม 2565 ทำให้ระบบน้ำบาดาลสำหรับการอุปโภคบริโภคเดิมได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพ จำนวน 1,416 แห่ง ส่งผลให้ประชาชนมีน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จำนวน 141,600 ครัวเรือน

4. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แนวทางการฟื้นฟูและอนุรักษ์บ่อน้ำบาดาลสำหรับต่อยอดโครงการอื่น
2. ระบบน้ำบาดาลที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคในสถานการณ์ภัยแล้งได้ จำนวน 1,416 แห่ง
3. บ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพ ไม่เกิดการปนเปื้อนต่อชั้นน้ำบาดาล จำนวน 1,416 แห่ง
4. ประชาชนมีน้ำสะอาดสำหรับการอุปโภคบริโภค สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จำนวน 141,600 ครอบครัว
5. สามารถเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันการปนเปื้อนที่จะลงสู่บ่อน้ำบาดาลจากปัญหาอุทกภัย

5. แนวทางการอนุรักษ์และการฟื้นฟูบ่อน้ำบาดาล

สำนักพัฒนาน้ำบาดาลได้ข้อสรุปการดำเนินงาน จึงกำหนดให้สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1-12 ดำเนินการตามกิจกรรม ดังนี้

1. เป่าล้างบ่อน้ำบาดาล
2. วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล จำนวน 2 ตัวอย่าง คือ ก่อนและหลังเป่าล้างบ่อน้ำบาดาล โดยสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานดังกล่าว
3. เปลี่ยนท่อในบ่อน้ำบาดาล (ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 ½ นิ้ว หรือ 2 นิ้ว)
4. ติดตั้งชุดปิดปากบ่อน้ำบาดาลแบบป้องกันน้ำท่วม
5. ซ่อมแซมระบบน้ำบาดาล อาทิ ซ่อมเครื่องสูบน้ำพร้อมอุปกรณ์ควบคุม (สำหรับเครื่องสูบน้ำขนาด 1, 1.5 และ 2 แรงม้า) / เปลี่ยนปะเก็นยางฝาปิดปากบ่อพร้อมน็อตยึด / เปลี่ยนสารกรองถังกรองสนิมเหล็ก / ชานบ่อ / อื่นๆ

5.1 ขั้นตอนการเป่า – ล้าง บ่อน้ำบาดาล

รูปภาพมุมกว้างพร้อมป้ายแสดงที่ตั้งบ่อน้ำบาดาล และพิกัด

รูปภาพขณะรื้อถอนเครื่องสูบน้ำเพื่อเป่าล้างบ่อ

รูปภาพขณะทำการเป่าล้างบ่อน้ำบาดาล

รูปภาพขณะเก็บตัวอย่างน้ำในบ่อก่อนและหลังเป่าล้าง

รูปภาพขณะวัดระดับน้ำในบ่อหลังเป่าล้าง

รูปภาพการติดตั้งเครื่องสูบน้ำและแสดงการสูบน้ำหลังเป่าล้าง

5.2 การวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล

การเก็บตัวอย่างเพื่อไปวิเคราะห์คุณภาพ

ตัวอย่างผลวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล

ก่อนเป่าล้าง

หลังเป่าล้าง

กองวิเคราะห์น้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
75/10 ถนนพระราม 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2666-7393 โทรสาร 0-2354-4764

ที่ 23 ว. 590

รายงานผลการทดสอบ หน้า 25 / 40
เลขที่คำขอ 753/2565 คำขอที่ หมายเลขห้องปฏิบัติการ 10444/2565
เจ้าของโครงการ นายสมเกียรติภูมิภักดิ์ 10444/2565
สถานที่ตั้งปอ โรงเรียนบ้านประทีปวิทยา หมู่ที่ 5 ต.ป่าขุ่น อ.พิบูลย์รักษ์ จ.บุรีรัมย์
พิกัด 48P E 3092208 N 1628456 ความลึกของบ่อ 40 เมตร ระดับน้ำนิ่งปกติ 9.00 เมตร วิธีเก็บน้ำตัวอย่าง สุ่มทดสอบ
หมายเลขบ่อ 5905G044 วันที่เก็บตัวอย่าง 4 เมษายน 2565 วันที่รับตัวอย่าง 3 พฤษภาคม 2565
ใบอนุญาตเลขที่ หมายเลข ก่อนเป่าล้างบ่อ

คุณลักษณะทางกายภาพ

ความเป็นกรด-ด่าง 7.7
การนำไฟฟ้า 956 ไมโครซีเมนส์ / ซม. (ที่ 25° ซ.)
ความขุ่น 0.2 หน่วยความขุ่น (NTU)
สี - หน่วยแพลทินัม-โคบอลต์

คุณลักษณะทางเคมี (มีลิกนด์คอลลิด)

แคลเซียม (Ca)	45	คลอไรด์ (Cl)	38
แมกนีเซียม (Mg)	14	คาร์บอนเนต (CO ₃)	0
โพแทสเซียม (K)	170	ไฮดรอกไซด์ (HCO ₃)	597
โซเดียม (Na)	0.94	ฟลูออไรด์ (F)	0.4
ไนเตรต (NO ₃)	1.0	ไนไตรต์ (NO ₂)	-
แอมโมเนีย (NH ₃)	0.7	ไนเตรส (NO _x)	< 0.9
ทองแดง (Cu)	-	ความกระด้างทั้งหมด (Total hardness as CaCO ₃)	170
สังกะสี (Zn)	-	ความกระด้างถาวร (Noncarbonate hardness as CaCO ₃)	0
ซัลเฟต (SO ₄)	10	ปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ (Total dissolved solids)	621

ลักษณะตัวอย่างน้ำขณะทดสอบ ใส วันที่ทดสอบ 23 พฤษภาคม 2565
สรุปผลการทดสอบ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว จะปลอดภัยให้ใช้บริโภคตามมาตรฐานน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภคได้ภายใต้ปริมาณแอมโมเนีย
ไม่เกิน 0.5 มิลลิกรัมต่อลิตร

ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘

ผู้รับรอง

(นายสุกิจ วงษ์ศรี)

ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์น้ำบาดาล
วันที่ 14 มิ.ย. 2565

๖

ผู้ทดสอบ

(นางสาววรรณภรณ์ อิ่มเสมอ)

นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ
วันที่ 2 มิ.ย. 2565

รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ท่านอธิบดีกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ท่านผู้อำนวยการกองวิเคราะห์น้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

กองวิเคราะห์น้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
75/10 ถนนพระราม 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2666-7393 โทรสาร 0-2354-4764

ที่ 23 ว. 590

รายงานผลการทดสอบ หน้า 26 / 40
เลขที่คำขอ 753/2565 คำขอที่ หมายเลขห้องปฏิบัติการ 10445/2565
เจ้าของโครงการ นายสมเกียรติภูมิภักดิ์ 10445/2565
สถานที่ตั้งปอ โรงเรียนบ้านประทีปวิทยา หมู่ที่ 5 ต.ป่าขุ่น อ.พิบูลย์รักษ์ จ.บุรีรัมย์
พิกัด 48P E 3092208 N 1628456 ความลึกของบ่อ 40 เมตร ระดับน้ำนิ่งปกติ 9.00 เมตร วิธีเก็บน้ำตัวอย่าง สุ่มทดสอบ
หมายเลขบ่อ 5905G044 วันที่เก็บตัวอย่าง 4 เมษายน 2565 วันที่รับตัวอย่าง 3 พฤษภาคม 2565
ใบอนุญาตเลขที่ หมายเลข หลังเป่าล้างบ่อ

คุณลักษณะทางกายภาพ

ความเป็นกรด-ด่าง 8.0
การนำไฟฟ้า 900 ไมโครซีเมนส์ / ซม. (ที่ 25° ซ.)
ความขุ่น 0.8 หน่วยความขุ่น (NTU)
สี - หน่วยแพลทินัม-โคบอลต์

คุณลักษณะทางเคมี (มีลิกนด์คอลลิด)

แคลเซียม (Ca)	37	คลอไรด์ (Cl)	41
แมกนีเซียม (Mg)	14	คาร์บอนเนต (CO ₃)	0
โพแทสเซียม (K)	170	ไฮดรอกไซด์ (HCO ₃)	544
โซเดียม (Na)	0.94	ฟลูออไรด์ (F)	0.5
ไนเตรต (NO ₃)	1.0	ไนไตรต์ (NO ₂)	-
แอมโมเนีย (NH ₃)	0.2	ไนเตรส (NO _x)	< 0.9
ทองแดง (Cu)	-	ความกระด้างทั้งหมด (Total hardness as CaCO ₃)	98
สังกะสี (Zn)	-	ความกระด้างถาวร (Noncarbonate hardness as CaCO ₃)	0
ซัลเฟต (SO ₄)	10	ปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ (Total dissolved solids)	585

ลักษณะตัวอย่างน้ำขณะทดสอบ ใส วันที่ทดสอบ 23 พฤษภาคม 2565
สรุปผลการทดสอบ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว จะปลอดภัยให้ใช้บริโภคได้ตามมาตรฐานน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภคได้

ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๘

ผู้รับรอง

(นายสุกิจ วงษ์ศรี)

ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์น้ำบาดาล
วันที่ 14 มิ.ย. 2565

๖

ผู้ทดสอบ

(นางสาววรรณภรณ์ อิ่มเสมอ)

นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ
วันที่ 2 มิ.ย. 2565

รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ท่านอธิบดีกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ท่านผู้อำนวยการกองวิเคราะห์น้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

5.3 การดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาล

5.3.1 การป้องกันการปนเปื้อนบ่อน้ำบาดาล

- 1) บ่อน้ำบาดาลต้องห่างจากชายคาไม่น้อยกว่า 1 เมตร
- 2) บ่อน้ำบาดาลต้องอยู่ห่างส้วมซึม ถังเกรอะ หรือร่องรอยน้ำโสโครกไม่น้อยกว่า 30 เมตร
- 3) ตรวจสอบรอยแตกร้าว หรือรอยรั่วของท่อกรูทุก 1 ปี หรือเมื่อพบความผิดปกติของบ่อน้ำบาดาล

เพื่อป้องกันการปนเปื้อนเข้าสู่บ่อ หากพบรอยแตกร้าว หรือรอยรั่ว ต้องรีบดำเนินการแก้ไข

ตัวอย่างบ่อน้ำบาดาลที่อาจเสี่ยงต่อการปนเปื้อน

- ขานบ่อร้าว / แตก
- ขานบ่อยกสูงกว่าพื้นดิน
- นี้อยัดฝาปิดปากบ่อไม่ครบชุด
- หรืออีกหลายๆ สาเหตุ

5.3.2 ท่อกรูร้าวหรือแตก

ท่อกรูบ่อน้ำบาดาลที่ร้าวหรือแตก อาจเป็นช่องให้น้ำผิวดินและสารปนเปื้อนเข้าสู่บ่อน้ำบาดาล เมื่อมี รอยร้าวหรือแตก สารเคมีอื่นๆ สามารถเข้าสู่บ่อน้ำบาดาลได้ตามรอยกรู **เมื่อพบปัญหาดังกล่าว จะต้องทำการซ่อมแซมหรือเปลี่ยนท่อกรูโดยช่างเจาะน้ำบาดาลที่มีใบรับรองจากรมทรัพยากรน้ำบาดาล**

5.3.3 การพัฒนาบ่อน้ำบาดาล

การพัฒนาบ่อน้ำบาดาลมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูสภาพของบ่อน้ำบาดาลที่มีอายุใช้งานมานานหรือบ่อที่มีปัญหาตะกอนดินทรายเข้าบ่อ เพื่อให้เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ให้น้ำใสสะอาดและประสิทธิภาพการให้น้ำดีขึ้นดังเดิม

วิธีการพัฒนาบ่อน้ำบาดาล

1. วิธีการตักน้ำ

การตักน้ำไม่อาจจะทำให้สำเร็จทีเดียว ต้องอาศัยวิธีอื่นมาช่วยทีหลัง การพัฒนาบ่อน้ำบาดาลด้วยวิธีนี้สะดวกรวดเร็ว แต่ต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะกระบอกตักอาจจะกระแทกท่อกรองซึ่งบอบบางกว่าท่อกรู ทำให้ขาดหรือแตกได้

2. วิธีการสูบน้ำ

การสูบน้ำด้วยเครื่องสูบ ต้องใส่ท่อดูดของเครื่องสูบลงไปถึงประมาณกึ่งกลางของท่อเจาะร่อง หรือท่อกรอง และเครื่องสูบน้ำปริมาณน้อยๆ ก่อน จนกว่าน้ำจะใส เมื่อน้ำใสแล้วจึงหยุดสูบให้ระดับคืบตัวขึ้นมาอยู่ระดับเดิม แล้วจึงลงมือสูบใหม่

3. วิธีการกวนน้ำ

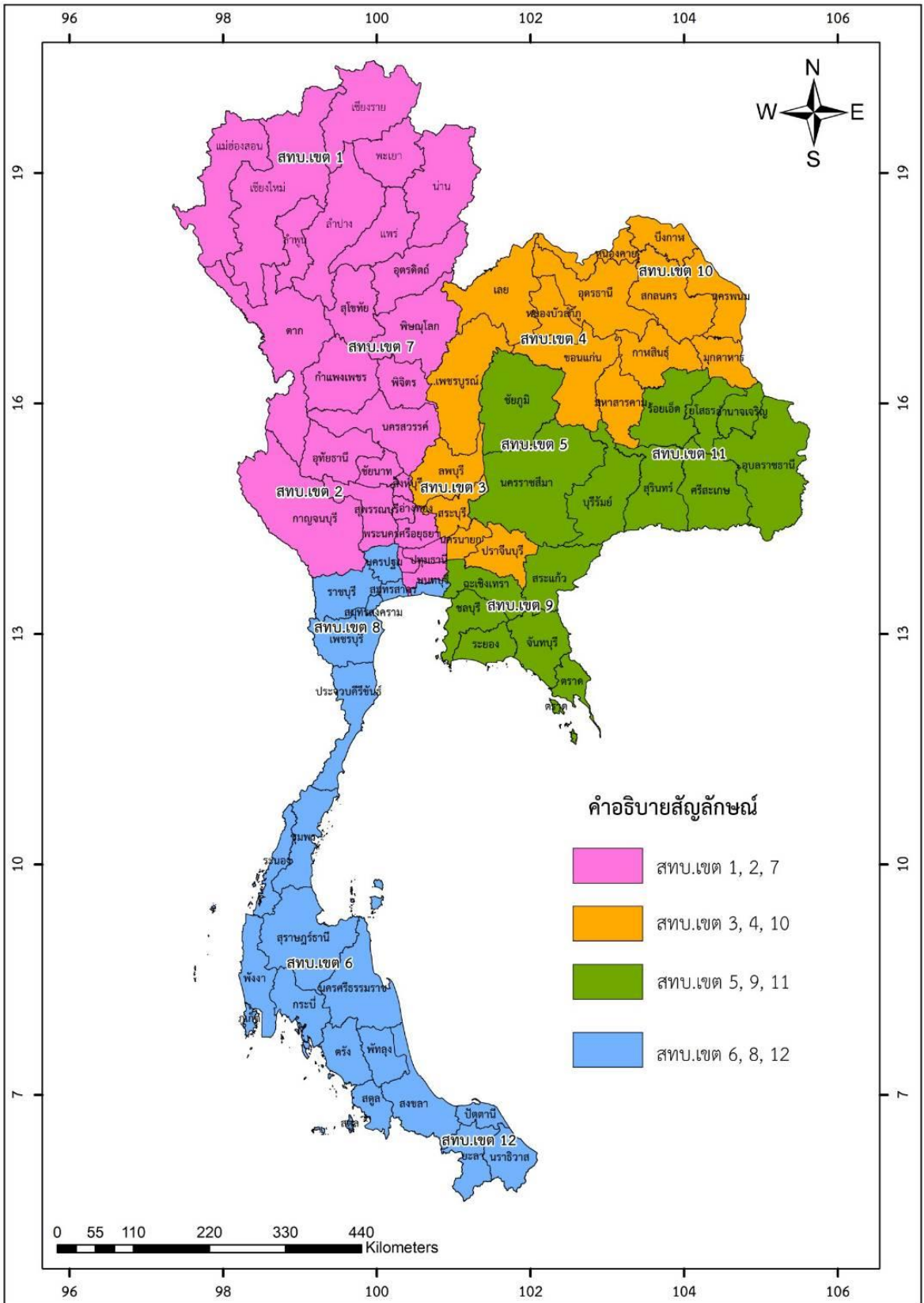
เป็นวิธีการกวนตะกอนและทรายละเอียดให้แยกตัวออกจากทรายหยาบ แล้วไหลปนกับน้ำเข้ามาในบ่อน้ำบาดาล เมื่อทรายเข้ามามากๆ แล้วดึงลูกสูบขึ้นมาจากบ่อ ตักน้ำปนทรายออกมาด้วยกระบอกตัก แล้วจึงเริ่มต้นกวนน้ำต่อไป จนกว่าจะไม่มีทรายเข้าบ่อน้ำบาดาลอีก

4. การเป่าล้างบ่อน้ำบาดาลด้วยลม

บ่อน้ำบาดาลเมื่อใช้เป็นเวลานานต้องมีการเป่าล้างทำความสะอาดบ่อน้ำบาดาลทุกๆ 5 ปี หรือหลังเหตุการณ์น้ำท่วมหรือบ่อน้ำบาดาลมีการปนเปื้อน ผลของการเป่าล้างบ่อน้ำบาดาล กรวดบริเวณรอบบ่อน้ำบาดาลจะเกิดการจัดเรียงตัวใหม่ และจะขวางไม่ทำให้ทรายไหลเข้าบ่อ ทำให้สามารถใช้งานบ่อน้ำบาดาลได้ต่อไป

ข้อมูลการติดต่อ - สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1 - 12

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 1 ลำปาง

เลขที่ 430 หมู่ 2 ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 52130

โทรศัพท์ 0 5428 2356 โทรสาร 0 5428 2357

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 2 สุพรรณบุรี

เลขที่ 255 หมู่ 1 ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000

โทรศัพท์ 0 3544 0331 โทรสาร 0 3544 0331 ต่อ 4200

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 3 สระบุรี

เลขที่ 81 หมู่ 5 ถนนสุวรรณศร ตำบลโคกแย้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี 18230

โทร 0 3638 7271, 0 3667 0381 โทรสาร 0 3638 7200

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 4 ขอนแก่น

เลขที่ 178 หมู่ 27 ถนนมิตรภาพ ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

โทรศัพท์ 0 4323 6663 โทรสาร 0 4324 6698

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 5 นครราชสีมา

เลขที่ 87 หมู่ 4 ถนนราชสีมา - ปักธงชัย ตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทรศัพท์ 0 4495 3705 / 0 4495 3677 โทรสาร 0 4495 3677

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 6 ตรัง

เลขที่ 114 หมู่ 6 ตำบลบ้านควน อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 92000

โทรศัพท์ 0 7582 5700 -1 โทรสาร 0 7582 5707

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 7 กำแพงเพชร

เลขที่ 84 หมู่ 8 บ้านทรงธรรม ตำบลทรงธรรม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 62000

โทรศัพท์ 0 5585 1127 โทรสาร 0 5585 1128- 9

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 8 ราชบุรี

เลขที่ 273 หมู่ 1 ตำบลหินกอง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000

โทรศัพท์ 0 3233 4872-5 โทรสาร 0 3233 4872

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 9 ระยอง

เลขที่ 94 หมู่ 2 ตำบลวังห้ว อำเภอแกลง จังหวัดระยอง 21110

โทรศัพท์ 0 3867 7768 โทรสาร 0 3867 7768

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 10 อุดรธานี

เลขที่ 134 หมู่ 14 ถนนอุดร-สกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์ 0 4292 0655 โทรสาร 0 4292 0655

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 11 อุบลราชธานี

เลขที่ 106 หมู่ 2 ตำบลกระโสม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

โทรศัพท์ 0 4595 5507 โทรสาร 0 4595 5507

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 12 สงขลา

เลขที่ 439/10 หมู่ 2 ถนนสงขลา - เกาะยอ ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90100

โทรศัพท์ 0 7433 0225 โทรสาร 0 7433 0225

